



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23772/2023
15.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Јасминке Обућине, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Република Србија, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 264/23 од 12.05.2023. године, у седници одржаној дана 15.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 264/23 од 12.05.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр.264/23 од 12.05.2023. године, у делу којим је усвојен тужбени захтев на име накнаде материјалне штете – неисплаћених месечних износа инвалиднине за период од јануара 2020. године до децембра 2020. године и тужени обавезан да тужиоцу плати:

- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 29.02.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.03.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 30.04.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.05.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 30.06.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.07.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.08.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 30.09.2020. године до исплате,

- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.10.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 30.11.2020. године до исплате,
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 30.12.2020. године до исплате и
- износ од 40.522,29 динара са законском затезном каматом од 31.01.2021. године до исплате.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж бр.264/23 од 12.05.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П бр.48660/21 од 13.10.2022. године у делу којим је усвојен захтев тужиоца за накнаду материјалне штете на име неисплаћених месечних износа инвалиднине за период од јануара 2021. године закључно са априлом 2022. године са законском затезном каматом на поједине износе од означених датума, као и одлука о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му плати:

- износ 49.959,32 динара са каматом од 28.02.2021. године до исплате,
- износ од 54.195,44 динара са каматом од 31.03.2021. године до исплате,
- износ од 57.749,38 динара са каматом од 30.04.2021. године до исплате,
- износ од 51.069,60 динара са каматом од 31.05.2021. године до исплате,
- износ од 53.536,98 динара са каматом од 30.06.2021. године до исплате,
- износ од 53.257,36 динара са каматом од 31.07.2021. године до исплате,
- износ од 53.320,50 динара са каматом од 31.08.2021. године до исплате,
- износ од 53.357,40 динара са каматом од 30.09.2021. године до исплате,
- износ од 53.079,42 динара са каматом од 31.10.2021. године до исплате,
- износ од 53.003,98 динара са каматом од 30.11.2021. године до исплате,
- износ од 53.478,76 динара са каматом од 31.12.2021. године до исплате,
- износ од 54.159,36 динара са каматом од 31.01.2022. године до исплате,
- износ од 56.691,52 динара са каматом од 28.02.2022. године до исплате,
- износ од 61.195,78 динара са каматом од 31.03.2022. године до исплате,
- износ од 58.154,40 динара са каматом од 30.04.2022. године до исплате,
- износ од 57.396,10 динара са каматом од 31.05.2022. године до исплате.

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П бр.48660/21 од 13.10.2022. године, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 19.05.2022. године, одбијени су предлози туженог за прекид и застој поступка, а тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћених инвалиднина за период од 01.01.2020. године до 30.04.2022. године, исплати износе наведене у изреци ове пресуде са законском затезном каматом на појединачно наведене износе од означених датума до исплате. Ставом пет изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 58.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 264/23 од 12.05.2023. године, потврђена је првостепена пресуда у делу у коме је усвојен тужбени захтев за накнаду штете због неисплаћених инвалиднина: за период од јануара 2020. до августа 2021.

године, за период од октобра 2021. до априла 2022. године са опредељеном законском каматом, за септембар 2021. године у износу од 53.079,42 динара са каматом од 31.10.2021. године. У ставу два изреке, укинута је пресуда у делу у коме је тужена обавезана да тужиоцу плати 277,98 динара са каматом на име накнаде штете због неисплаћене инвалиднине за месец септембар 2021. године. Одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужена побија правноснажну другостепену пресуду са позивом на члан 404. ЗПП, истичући да је потребно уједначавање судске праксе у вези са питањем права на накнаду штете након 1. јануара 2021. године када је ступио на снагу Закон о правима бораца и војних инвалида, цивилних инвалида рата и њихових породица који у члану 201. став 1. прописује да решења којим су призната права по прописима донета на основу Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава РС престала да важе даном ступања на снагу овог закона. Предлаже да се нижестепене пресуде укину и врати предмет првостепеном суду на одлучивање или да се преиначи и одбије тужбени захтев тужиоца, а туженом накнаде трошкови ревизијског поступка у висини састава ревизије.

Врховни суд је испитао разлоге ревизије према одредби члана 404. став 1. ЗПП по којој је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У конкретном случају ради се о питању које је у интересу равноправности грађана и за које је потребно ново тумачење, па је донета одлука као у ставу првом изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је ревизија туженог делимично неоснована, а да је делимично основана.

Пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Скупштине општине Гњилане, Општински секретаријат за друштвене делатности 05 број 580-1/2 од 30.07.1990. године, тужиоцу је признато својство МВИ IV групе са 80% трајног инвалидитета, те да има право на личну инвалиднину почев од 10.06.1990. године. По том основу му је до фебруара месеца 1999. године исплаћиван износ од 872,00 динара. Према потврди Департмана за пензије број 14/22 од 22.03.2020. године, тужилац не остварује примања по основу инвалиднине на КИМ, јер не постоји еквивалент таквом давању на Косову. Из уверења о животу од 16.03.2022. године утврђено је да је тужилац био у животу на наведени дан. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке обрачуната лична инвалиднина тужиоца на основу наведеног решења за период од 01.01.2020. године до 30.04.2022. године, укупно нето износи 1.354.372,76 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужена одговорна за штету коју је њен орган проузроковао тужиоцу, јер је тужена била у обавези да тужиоцу исплаћује припадајуће месечне износе инвалиднине док за то постоје законом прописани услови, а без оправданог разлога је са исплатом накнада престала иако се ради о стеченом праву тужиоца чиме му је причинила штету коју је дужна да надокнади. Нижестепени судови закључују да тужена није доказала да су престали да постоје законски услови за остваривање утврђених права тужиоца која су призната решењем, а које производи правно дејство док у прописаном управном

поступку не буде измењено или укинато. Обавеза тужене на накнаду штете коју тужилац трпи произлази из одредбе члана 172. ЗОО.

Ревизијски суд је применом релевантног материјалног права оценио да су нижестепене одлуке правилне у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за обавезивање тужене на накнаду штете у виду неисплаћених месечних инвалиднина за период од јануара до децембра 2020. године. Тужилац је трпео штету због неплаћања износа на име инвалиднине од стране органа тужене, коју је стекао на основу решења од 10.06.1990. године. Како је правна природа обавезе тужене накнада штете и тужилац је исту претрпео неисплаћивањем накнада за сваки месечни износ почев од 25. у наредном месецу, а тужилац је камату тражио од каснијег датума, па је иста досуђена у границама захтева, од последњег дана у месецу, следи да је правилном применом члана 172. и 277. ЗОО, у овом делу усвојен тужбени захтев.

Ревидент неосновано оспорава пасивну легитимацију тужене, јер је до непоступања у остваривању права тужиоца дошло пропуштањем надзора над законитошћу рада од стране органа тужене. Код чињенице да је тужилац остваривао примања по основу који је утврђен предметним решењем, на туженој је био терет доказивања да је решење стављено ван снаге пре истека периода за које је потраживање досуђено.

Међутим, нижестепени судови нису правилно применили материјално право на основу ког су тужену обавезали да тужиоцу накнади штету по основу неисплаћене инвалиднине за период јануар – април 2021. године. Наиме, исплата права признатих решењима донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93), престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, престаје даном ступања на снагу Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр.18/2020), са којим даном престаје и важење решења којима су права призната, о чему није потребно доносити посебно решење у смислу одредбе члана 201. тог Закона (став 1). За права која су призната по прописима из става 1. овог члана, по службеној дужности, донеће се решења којима ће се основица за обрачун износа права утврдити према члану 33. овог Закона. У погледу права на месечно новчано примање и повећању месечног новчаног примања због везаности за постељу, која су призната по Закону о правима бораца и војних инвалида ("Службени лист САПВ", бр. 19/85, 31/86, 32/88, 15/89, 1/90, 9/90 и 37/90) и "Службени гласник РС", бр. 20/93, одлучиће се у складу са чланом 199. овог Закона, и даље остваривати под условима и у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 3.). Корисник са територије АПК Косова и Метохије, на којој је, Резолуцијом 1244 Савета безбедности организације УН, успостављена привремена администрација мисије ОУН, у поступку из става 1.и 4. овог члана је у обавези да надлежном органу који води поступак по овом закону приложи доказ о околностима под којима је задобијено телесно оштећење или погибија члана породице, по основу кога је признато основно и изведено право од Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова и доказ о држављанству Републике Србије (став 5.). На основу одредбе члана 155. истог Закона, о правима из овог Закона, у првом степену решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта странке (у даљем тексту: првостепени орган), која ове послове обавља као поверене послове.

У конкретном случају, на остваривање права које је предмет овог спора примењује се одредба члана 201. Закона о основним правима бораца, војних инвалида,

цивилних инвалида рата и чланова њихових породица. Предметно право тужиоцу је признато решењем донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Уставног суда Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93) престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, што значи да је престало и важење решења којим је тужиоцу ово право признато. Надлежни орган управе је био дужан да, по службеној дужности, донесе решење којим ће да одлучи о предметном праву тужиоца које он остварује под условима, у обиму и на начин прописан измењеним Законом те да основицу за обрачун износа припадајуће инвалиднине тужиоцу утврдити према члану 33. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, почев од дана почетка примене Закона, односно 01.01.2021. године. Такво решење није донето, а редован суд није надлежан да одлучује о правима корисника примања из буџета Републике Србије и буџета јединица локалне самоуправе по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, као претходном питању у парници за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у којој је захтев заснован на наводима да се не врши исплата по решењима донетим по раније важећим прописима, што је овде случај. Како о условима за остваривање и обиму права одлучује надлежан орган управе у законом (горе наведеном) прописаном управном поступку и како тај орган није донео одлуку о праву тужиоца које је предмет ове парнице, следи да тужилац не поседује основ за признавање права на накнаду штете за период након 01.01.2021. године.

Из наведених разлога није основан тужбени захтев за накнаду штете за период јануар – април 2021. године, због чега је Врховни суд применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу трећем изреке.

С обзиром да су странке сразмерно у једнаким деловима успеле у спору, на основу члана 153. ЗПП је одлучено да свака сноси своје трошкове.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић